Europos Parlamentas
2024-2029

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas

2025/2183(INI)

20.11.2025

PRANEŠIMO PROJEKTAS

Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras: užimtumas ir socialiniai prioritetai. 2026 m. metinis pranešimas
(2025/2183(INI))

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas

Pranešėja: Nela Riehl

TURINYS

Psl.

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS 3

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras: užimtumas ir socialiniai prioritetai. 2026 m. metinis pranešimas

(2025/2183(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 9, 121, 148 ir 149 straipsnius,

– atsižvelgdamas į 2017 m. lapkričio 17 d. Tarybos, Parlamento, ir Komisijos paskelbtą ir pasirašytą Europos socialinių teisių ramstį (ESTR),

– atsižvelgdamas į 2026 m. lapkričio XX d. Komisijos komunikatą „2026 m. metinė tvaraus augimo apžvalga“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. XXX Komisijos pasiūlymą dėl Komisijos ir Tarybos bendros užimtumo ataskaitos,

– atsižvelgdamas į 2024 m. XXX Komisijos rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos,

– atsižvelgdamas į 2026 m. XXX Komisijos ataskaitą „2025 m. įspėjimo mechanizmo ataskaita“,

– atsižvelgdamas į 2026 m. lapkričio XX d. Komisijos komunikatą „2025 m. biudžeto planų projektai. Bendras vertinimas“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo mėn. paskelbtą Mario Draghi pranešimą „Europos konkurencingumo ateitis“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. balandžio mėn. paskelbtą Enrico Lettos pranešimą dėl bendrosios rinkos ateities „Daug daugiau nei rinka“,

– atsižvelgdamas į 2023 m. sausio mėn. paskelbtą Aukšto lygio grupės socialinės apsaugos ir gerovės valstybės ateities Europos Sąjungoje klausimams ataskaitą,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą (A10-0000/2025),

A. kadangi 2025 m. birželio mėn. nedarbo lygis ES buvo 5,9 proc., o jaunimo nedarbas išlieka aukštas – 14,7 proc.; kadangi didesnis užimtumo lygis nebūtinai atitinka darbo vietų kokybę, darbo užmokesčio augimą ir našumo didėjimą;

B. kadangi Europos semestras tebėra pagrindinė ekonominės, fiskalinės, užimtumo ir socialinės politikos koordinavimo visoje ES priemonė, todėl suteikia galimybę į makroekonominį valdymą sistemingiau integruoti socialinį, aplinkosauginį ir kartų tarpusavio teisingumą;

C. kadangi 2024 m. 21 proc. ES gyventojų grėsė skurdas ar socialinė atskirtis (AROPE); kadangi daroma nepakankama pažanga siekiant tikslo iki 2030 m. 5 mln. sumažinti vaikų, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis, skaičių;

D. kadangi klimato kaita ir aplinkos niokojimas padidino nelygybę ir paveikė pažeidžiamiausias grupes; kadangi tikimasi, kad pereinant prie neutralaus poveikio klimatui bus sukurta apie 2,5 mln. papildomų darbo vietų;

E. kadangi spaudimas dėl būsto išlaidų ir didelės energijos kainos yra sunki našta namų ūkiams, tačiau konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose būsto politikai dažnai skiriama per mažai dėmesio;

F. kadangi ES nuolat trūksta darbuotojų ir nepakanka įgūdžių dėl įvairių veiksnių, įskaitant prastą darbo vietų kokybę;

G. kadangi duomenys rodo, kad daugumoje valstybių narių reikia dėti daugiau pastangų, kad iki 2030 m. būtų pasiektas tikslas, kad 60 proc. suaugusiųjų dalyvautų švietimo ir mokymo veikloje; kadangi integruotas požiūris į politikos koordinavimą per Europos semestrą suteikia pagrindą būtinoms investicijoms į žmogiškojo kapitalo vystymą, švietimo ir mokymo sistemas;

H. kadangi apskaičiuota, kad papildomų investicijų į socialinę infrastruktūrą, įskaitant įperkamą būstą, sveikatos ir ilgalaikę priežiūrą, švietimą ir mokymąsi visą gyvenimą, poreikis siekia 192 mlrd. EUR per metus[1]; kadangi reikia toliau dirbti siekiant įvertinti socialinių investicijų trūkumą ES, taip pat socialinių investicijų ekonominę grąžą;

1. pabrėžia investicijų į ES socialinį modelį konkurencinį pranašumą; ragina į Europos semestro procesą įtraukti Aukšto lygio grupės socialinės apsaugos ir gerovės valstybės ateities klausimais rekomendacijas, taip pat E. Lettos ir M. Draghi pranešimuose pateiktas rekomendacijas; palankiai vertina Europos socialinių teisių ramsčio (ESTR) integravimą į ekonomikos valdymo sistemą ir ragina valstybes nares pasinaudoti galimybe pratęsti koregavimo laikotarpį investuojant į ESTR prioritetus; ragina, kad integruota valdymo sistema atsispindėtų ES institucijų vidaus procesuose, į kuriuos vienodai būtų įtraukti institucijų ekonominiai ir socialiniai organai;

2. mano, kad Komisija ir Taryba turėtų dėti daugiau pastangų įgyvendinant ESTR; ragina į Europos semestro pagrindą įtraukti ESTR veiksmų plano tikslus ir padaryti juos Europos semestro vertinimo kriterijais;

3. palankiai vertina Komisijos siekį iki 2050 m. panaikinti skurdą ir ketinimą pasiūlyti kokybiškų darbo vietų aktą; pabrėžia, kad Europos semestras, ESTR veiksmų plano

[1] 2020 m. gegužės 27 d. Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Europos ekonomikos gaivinimo poreikių nustatymas“ (SWD(2020)0098), pridedamas prie Komisijos komunikato „Proga Europai atsigauti ir paruošti dirvą naujai kartai“ (COM(2020)0456).

stebėsena ir šios būsimos priemonės turi derėti su išmatuojamais tikslais ir atitinkamomis konkrečioms šalims skirtomis rekomendacijomis;

4. palankiai vertina nuolatinį socialinės konvergencijos sistemos įtraukimą į Europos semestrą; pabrėžia jos ir socialinių rodiklių suvestinės svarbą nustatant riziką ir stebint aukštynkryptės socialinės konvergencijos pažangą;

5. primena, kad socialinės investicijos gali turėti teigiamą poveikį ekonomikos augimui, našumui ir konkurencingumui ir taip remti fiskalinį tvarumą, kartu prisidedant prie aukštynkryptės socialinės konvergencijos; ragina Komisiją ir Tarybą socialines investicijas laikyti tvaraus augimo pagrindu;

6. pabrėžia, kad Komisijos įperkamo būsto planas turėtų būti geriau integruotas į Europos semestrą, daugiau dėmesio skiriant įperkamam, tvariam ir deramam būstui konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose; primena Lisabonos deklaraciją dėl Europos kovos su benamyste platformos pasirašiusioms šalims apie tikslą iki 2030 m. panaikinti benamystę;

7. pabrėžia, kad investicijos į švietimą, kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą yra strateginės socialinės investicijos, duodančios ilgalaikę grąžą konkurencingumo ir sanglaudos požiūriu;

8. pabrėžia, kad kartų tarpusavio teisingumas turi tapti struktūrine Europos semestro dalimi; ragina Komisiją, įgyvendinant kartų tarpusavio teisingumo strategiją, į Europos semestro vertinimo sistemą įtraukti jaunimo gerovės, galimybių gauti kokybišką darbą, būsto įperkamumo, švietimo ir įgūdžių rodiklius ir sistemingai vertinti ilgalaikį fiskalinių ir reformų rekomendacijų poveikį;

9. pripažįsta, kad valstybės narės įsipareigojo iki 2035 m. kasmet 5 proc. BVP investuoti į pagrindinius gynybos poreikius ir susijusias saugumo išlaidas, be kita ko, aktyvuojant nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą; pabrėžia, kad įgyvendinant Europos semestrą tokios išlaidos turi būti planuojamos koordinuotai;

10. pažymi, kad 2026 m. Europos semestro rekomendacijos atliks esminį vaidmenį rengiant nacionalinius ir regioninius partnerystės planus; mano, kad reformos ir investicijos turėtų būti pasirenkamos atsižvelgiant į jų veiksmingumą ir efektyvumą įgyvendinant atitinkamas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas;

11. remia demokratiškesnį Europos semestro procesą, kuriame Parlamentas aktyviai dalyvauja nustatant ekonominės politikos prioritetus ir priimant sprendimus dėl ekonomikos valdymo; primygtinai ragina į Europos semestro procesą sistemingai įtraukti socialinius partnerius, pilietinės visuomenės organizacijas ir regionų bei vietos subjektus;

12. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.